

УДК 65.012.34:334.752

В.Г. Алькема

Університет економіки та права «КРОК», Київ

ПАРАМЕТРИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ

В умовах фінансово-економічної кризи більшість вітчизняних підприємств функціонують при значній варіації попиту на власну продукцію, зі суттєвими змінами в ринковій кон'юктурі та нестабільністю роботи учасників ринкового середовища. Нерозвиненість та недосконалість організаційно-економічного та правового механізму ринку призводить до конфліктів та загострення суперечностей, які загрожують їх економічній безпеці як на короткотерміновому так і довготривалому часовому інтервалі. Проблема забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах нестабільності та невизначеності кон'юктури українського ринку і недосконалості правового та організаційно-економічного механізму реалізації господарських відносин є важливою і актуальною з позиції сучасності. За таких умов одним із важливих напрямків забезпечення економічної безпеки підприємств у вітчизняному ринковому середовищі є використання принципів логістичного управління як на рівні окремого суб'єкта господарювання так і на рівні між організаційної взаємодії.

Питання трансформації суб'єктів господарювання на підставі різних підходів та механізмів, відображені в працях, таких як І. Ансофф, М. Бобіна, Б. Гаррет, В. Геєць, В. Герасимчук, В. Горбатов, Ю. Іванов, З. Каїра, В. Кардаш, С. Карделл, М. Мартиненко, А. Наливайко, В. Пономаренко, К. Прахалад, О. Пушкар, Р. Уелборн, К. Дж. Г. Форрестер, Г. Хемел, Л. Шевченко.

Питаннями запровадження логістичного механізму в практику суб'єктів господарювання займалися відомі фахівці у сфері логістики Джеймс Р. Сток, Дуглас М. Ламберт, Рейнгардт Сунеман, Ганс Г. Тондорф, М. Кристофер, Д. Бауерсокс, Д. Клосс, Х. Фірон, М. Ландерс. Окремими питаннями логістичного управління займалися російські та вітчизняні вчені А.І. Альбеков, Б.А. Анікін, Н.В. Афанасьєва, І.Д. Афанасенко, Г.Л. Багієв, А.М. Гаджинський, В.В. Дибська, В.С. Лукінський, Л.Б. Миротін, Ю.М. Неруш, Є.В. Крикавський, Н.І. Чухрай, О.М. Сумець, М.Я. Постан та інші.

Не зважаючи на значну кількість робіт, присвячених питанням організаційно-економічної трансформації суб'єктів господарської діяльності є необхідність запровадження нових методологічних підходів спрямованих на забезпечення відповідного рівня їх економічної безпеки.

Метою цієї роботи є розробка методологічних підходів до оцінки економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності як логістичних систем в умовах недосконалості правового та організаційно-

економічного механізму господарювання.

Сучасні тенденції розвитку світової економіки вимагають подальшої логістизації господарських процесів. Основними передумовами логістизації економік провідних країн світу є інтеграція, інформатизація та глобалізація структур і раціоналізація процесів, які обумовлені прагненням до ефективного використання обмежених ресурсів. Але найголовнішою причиною логістизації є необхідність протидії гострій конкуренції яка є загрозою економічній безпеці суб'єктів господарювання.

Завдяки принципам логістичного управління можна забезпечити відповідний рівень економічної безпеки підприємства шляхом інтеграції функцій і структур його внутрішнього середовища, а також узгодженій координації дій з суб'єктами зовнішнього середовища. Стратегічним завданням вітчизняних суб'єктів господарювання на першому етапі, є їх трансформація в логістичну систему, яка забезпечує системну та комплексну реалізацію інтересів підприємства в межах здійснення окремих функцій, фаз та функціональних підрозділів. Така трансформація в сучасних умовах, спрямована на досягнення необхідного рівня економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності як логістичної системи. Це вимагає реалізації концепції економічної безпеки підприємства яка ґрунтується на принципах і методах логістичного управління, розвитку логістичних систем на мікрорівні, організації операційної стратегії, переважно витягаючого типу і широкого використання системного підходу з реалізацією інструментів інтеграції та координації об'єктів (підсистем) процесів і зв'язків між ними.

Зазначена низка заходів, щодо організаційно-економічної реструктуризації підприємств дозволить в межах системного підходу забезпечити відповідний рівень економічної безпеки. Другим етапом організаційно-економічної еволюції вітчизняних підприємств є їх трансформація до складу логістичних утворень, що дозволить підвищити рівень їх конкурентоспроможності та забезпечити якісно новий рівень економічної безпеки. Розглянемо концептуальні аспекти моделі представлення підприємства як логістичної системи. логістична система підприємства включає дев'ять основних підсистем. Виходячи з наведеної графічної моделі логістичної системи, задача оцінки її економічної безпеки може розв'язуватись шляхом віртуального розчленування кожної підсистеми на окремі елементи. З наступним розглядом параметрів та характеристик які впливають на стан економічної безпеки кожного елемента. З подальшою почерговою оцінкою економічної без-

пеки кожної підсистеми і логістичної системи в цілому. Під елементом розуміємо складову частину логістичної системи, що характеризується самостійними вхідними і вихідними параметрами. При розгляді параметрів елемента виокремлюються лише ті, які безпосередньо впливають на економічну безпеку інших елементів, підсистем і логістичної системи в цілому. На завершальному етапі формують систему показників економічної безпеки логістичної системи та визначають діапазони значень їх критичних параметрів.

Список літератури

1. Сток Дж.Р., Ламберт Д.М. *Стратегическое управление логистикой: пер. с англ.* – М., 2005 – 797 с.
2. Андриюшкін Б.М., Вовк Ю.Я., Дудкін П.Д. та ін. *Економічна та майнова безпека підприємства і підприємництва. Тернопіль: Антирейдерство – Тернопіль – граф, 2008.* – 424 с.
3. *Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: Монографія / Р.А. Кириченко, В.С. Сідак, С.М. Лаптев, О.І. Захаров, П.Я. Пригунов та ін.* – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2008 – 403 с.
4. Донець Л.І., Ващенко Н.В. *Економічна безпека підприємства: навч. пос.* – К.: Центр учбової літератури, 2008 – 240 с.
5. Іванюта Т.М., Заїчковський А.О. *Економічна безпека підприємства.* – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
6. Минаев Г.А. *Безопасность организации: учебник.* – К.: КНТ, 2009. – 440 с.
7. *Економічна безпека підприємств, організацій та установ / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін.* – К.: Правова єдність, 2009. – 54 с.
8. Сумець А.М. *Логистика: Теория, ситуации, практические задания: учебное пособие.* – Х.: «Хай – Тек Пресс», 2008. – 320 с.
9. Шемасва Л.Г. *Забезпечення економічної безпеки підприємства на основі управління стратегічною взаємодією з суб'єктами зовнішнього середовища: монографія / Рада нац. безпеки і оборони України, Нац. Ін.-т пробл. Між нар. безпеки.* – К.: НУПІМБ, 2009. – 357 с.
10. Чухрай Н., Гірна О. *Формування ланцюга поставок: питання теорії та практики: монографія.* – Львів: «Інтелект – Захід», 2007 – 232 с.